

Dôvodová správa
Spolufinancovanie projektu „Nízkouhlíková stratégia organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja“ v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia, kód výzvy OPKZP-PO4-SC441-2018-39

Slovenská inovačná a energetická agentúra ako sprostredkovateľský orgán pre Operačný program Kvalita životného prostredia v zastúpení Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky ako riadiaceho orgánu pre Operačný program Kvalita životného prostredia vyhlásila dňa 06. 04. 2018 výzvu zameranú na podporu nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území s kódom výzvy OPKZP-PO4-SC441-2018-39.

V rámci špecifického cieľa 4.4.1. Zvyšovanie počtu miestnych plánov a opatrení súvisiacich s nízkouhlíkovou stratégiou pre všetky typy území sú pre danú výzvu oprávneným žiadateľom aj subjekty územnej samosprávy, t. j. aj vyššie územné celky.

Všeobecný rámec

Regionálna nízkouhlíková stratégia vo všeobecnosti bude predstavovať ucelený krátko- a strednodobý strategický dokument, ktorý definuje aktivity KSK zamerané na znižovanie emisií CO₂. Stratégia bude spracovaná v nadväznosti na pristúpenie KSK k celoeurópskej iniciatíve Dohovor primátorov miest a starostov obcí podľa jednotnej metodiky pre signatárov Dohovoru primátorov a starostov. Metodika Dohovoru bola vypracovaná v spolupráci so Spoločným výskumným centrom Európskej komisie. Je založená na praktických skúsenostiach skupiny tvorenej orgánmi miestnej správy a odborníkmi a opiera sa tak o solídny technický a vedecký základ. Metodika, pojmy a princípy dodržiavajú, pokiaľ je to možné, medzinárodné a európske normy.

Metodika Dohovoru je pružná a prispôsobiteľná miestnym reáliám a poskytuje jednotný rámec na predkladanie správ v podobe on-line šablóny SECAP - akčného plánu pre udržateľnú energiu a zmenu klímy, vďaka ktorej môžu orgány miestnej správy porovnávať svoje výsledky s výsledkami iných porovnateľných orgánov.

Metodický rámec Dohovoru je tvorený nasledovnými dokumentmi:

- Príručka SECAP (JRC, 2016)
- Šablóna SECAP
- Inštrukcie na vyplnenie šablóny SECAP

Pri návrhu opatrení bude rešpektovaný existujúci regulačný rámec tvorený sústavou strategických dokumentov na úrovni SR, legislatívnych predpisov SR, EÚ a strategických dokumentov KSK (Energetická politika KSK, Koncepcia využívania OZE v KSK, PHSR KSK na roky 2014 – 2020).

Z obsahového hľadiska vyúsťuje spracovanie stratégie do odpovedí na tri základné otázky:

- Odkiaľ samospráva začína svoje aktivity? Prostredníctvom spracovania východiskovej inventúry emisií, ktorá ukazuje súčasnú úroveň spotreby energie a identifikuje hlavné zdroje emisií CO₂;
- Kam sa chce dostať? Definovaním dlhodobej vízie s presným vytýčením celkového cieľa zníženia emisií CO₂ aspoň o 40 % do roku 2030 a prioritných oblastí opatrení;

- Ako stanovené ciele dosiahnuť? Prostredníctvom súboru krátkodobých a strednodobých opatrení (spolu s časovým rámcom a pridelením zodpovednosti), ktoré je potrebné uskutočniť počas fázy realizácie, aby bol splnený stanovený cieľ.

Z tematického hľadiska sa Stratégia vo všeobecnosti sústreďuje predovšetkým na nasledovné sektory:

- budovy (verejné budovy, obytné budovy, terciárna sféra)
- doprava (vozový park samosprávy, nakladanie s PHL)
- zásobovanie a spotreba energie

Z pohľadu obsahovej štruktúry dokumentu bude Stratégia v súlade s Prílohou č. 2 Príručky pre žiadateľa o nenávratný finančný príspevok zo 6.4.2018 (v prílohe č.1).

Zdôvodnenie

Vypracovanie regionálnej nízkouhlíkovej stratégie je potrebné z týchto dôvodov:

1. jednou z úloh, ktoré KSK prijalo pri zapojení sa do Dohovoru primátorov miest a starostov obcí je, že v lehote do 2 rokov od vstupu do Dohovoru (máj 2017) vypracuje nízkouhlíkovú stratégiu vo forme akčného plánu energetickej efektívnosti, resp. inej stratégie, stanovujúcej opatrenia KSK v oblasti energetickej efektívnosti a využívania OZE;
2. súčasťou nízkouhlíkovej stratégie KSK bude indikatívny zoznam projektových zámerov, resp. projektov, ktoré budú riešiť energetickú modernizáciu budov OvZP KSK; v súčasnosti KSK nedisponuje koncepciou, ktorá by sa systematicky zaoberala energetickou modernizáciou budov OvZP KSK;
3. nízkouhlíková stratégia bude riešiť rozpracovanie možnosti využitia komponentov inteligentných budov (Smart Building) s dôrazom na komponenty energia a životné prostredie, mobilita a budovy v KSK;
4. nízkouhlíková stratégia slúži, resp. bude v budúcnosti slúžiť ako povinná príloha pri rôznych dotačných a úverových programoch, zameraných na financovanie zvyšovania energetickej efektívnosti a využívania obnoviteľných zdrojov energie (napr. aktuálne výzvy, ktoré riešia certifikáciu energetického a environmentálneho manažérstva pre všetky typy území - OPKZP-PO4-SC441-2018-39 a 35);
5. nízkouhlíková stratégia posluží ako odborný podklad pre vypracovanie projektových energetických hodnotení a tepelno-technických posúdení v etape prípravy projektových dokumentácií zateplovania budov, ich energetickej modernizácie;
6. nízkouhlíková stratégia KSK bude predstavovať aktualizáciu a rozpracovanie Energetickej politiky KSK a Koncepcie využívania obnoviteľných zdrojov KSK, ktoré boli schválené Zastupiteľstvom KSK v roku 2007; jej vyhotovenie a aplikácia stratégiou navrhnutých opatrení a projektov zvýši renomé samosprávneho kraja v rámci EÚ, pretože drvivá väčšina európskych regiónov nedisponuje nízkouhlíkovými stratégiami.

Hlavné podmienky výzvy OPKZP-PO4-SC441-2018-39

Vypracovanie regionálnej nízkouhlíkovej stratégie spĺňa podmienku oprávnenosti aktivít, ak sú splnené všetky nasledujúce podmienky:

- jej súčasťou je posúdenie stavu zásobovania všetkými dostupnými formami využiteľnej energie;

- dôraz je kladený na nízkouhlíkové opatrenia najmä na energetickú efektívnosť, využívanie OZE s ohľadom na ochranu životného prostredia, najmä v súvislosti s produkciou emisií skleníkových plynov a emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia;
- regionálna nízkozhliková stratégia na obdobie minimálne 5 rokov bude spracovaná s využitím metodiky Dohovoru primátorov a starostov k Akčnému plánu udržateľného energetického rozvoja,
- ak je v predmetnej lokalite systém centralizovaného zásobovania teplom, musí byť neoddeliteľnou súčasťou nízkozhlikovvej stratégie aj stanovenie postupu následného optimálneho prispôsobenia sa distribúcie a výroby tepla,
- súčasťou projektu na vypracovanie regionálnej nízkozhlikovvej stratégie alebo jej častí musí byť aj jej schválenie relevantnými orgánmi.

V rámci jednej ŽoNFP je možné vypracovať aj viac nízkozhlikových stratégií, pri dodržaní podmienky vypracovania 1 stratégie pre 1 typ územia (napr. región, obec, atď.) a pre 1 typ miesta realizácie projektu, t.j. buď najmenej rozvinuté okresy alebo ostatné územia.

Pre túto výzvu je oprávneným územím región NUTS II Východné Slovensko (Košický samosprávny kraj, Prešovský samosprávny kraj).

Pre stanovenie oprávnenosti je rozhodujúce miesto realizácie projektu, nie sídlo žiadateľa.

V rámci hodnotiacich kritérií budú zohľadnené nasledujúce usmerňujúce zásady výberu projektov:

- projekty budú vyberané s ohľadom na ich nákladovú efektívnosť (Value for Money principle) tak, aby bol zabezpečený výber projektov, ktorých prínos k cieľom operačného programu je vo vzťahu k vynaloženým finančným prostriedkom najväčší (príspevok v EUR/nízkozhliková stratégia).
- zvýhodňované budú projekty zamerané na spoluprácu medzi viacerými subjektmi verejného alebo súkromného sektora pri riešení možností vytvorenia udržateľného energetického hospodárenia v „spádovej“ oblasti (napr. využívanie odpadov a biomasy z obecných družstiev, súkromných farmárov, lesného odpadu a ich spracovanie a využitie v oblasti zásobovania energiou);
- zvýhodnené budú projekty, ktoré sú súčasťou stratégie udržateľného rozvoja miest, alebo regionálnej integrovanej územnej stratégie alebo nízkozhlikových stratégií pre všetky typy území, najmä pre mestské oblasti;
- podporené budú projekty, ktoré nie sú v rozpore so Stratégiou pre redukciu PM_{10/25} a programami na zlepšenie kvality ovzdušia;
- zvýhodnené budú projekty, ktoré v rámci nízkozhlikovvej stratégie rozpracujú aj možnosti využitia komponentov inteligentných miest (Smart City) (s dôrazom na komponenty energia a životné prostredie, mobilita a budovy) v danom regióne/meste/obci.

V rámci tejto výzvy sa uplatňujú nasledovné spôsoby financovania: refundácia, predfinancovanie a kombinácia oboch vyššie uvedených spôsobov financovania.

Projekt, ktorý je predmetom žiadosti o NFP, musí byť v súlade s požiadavkami v oblasti posudzovania vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie v súlade so zákonom o posudzovaní vplyvov.

Žiadateľ je povinný ukončiť realizáciu hlavnej aktivity projektu do 18 mesiacov od účinnosti Zmluvy o poskytnutí NFP. Do lehoty na ukončenie realizácie hlavných aktivít projektu sa

nezarátava čas trvania okolností, vylučujúcich zodpovednosť v súlade s podmienkami uvedenými v Zmluve o poskytnutí NFP.

Stanovené hodnotiace kolá:

Termín uzavretia hodnotiaceho kola 1: 30.06.2018

Termín uzavretia hodnotiaceho kola 2: 30.09.2018

Termín uzavretia hodnotiaceho kola n: v intervale 3 mesiacov od termínu uzavretia predchádzajúceho hodnotiaceho kola

Predmet projektu	Referenčné hodnoty pre celkové oprávnené výdavky projektu [EUR]	Výstup projektu
Vypracovanie lokálnej alebo regionálnej nízkouhlíkovej stratégie	15 500	lokálna nízkouhlíková stratégia obce alebo regiónu pozostávajúceho z viacerých obcí s celkovým počtom obyvateľov menej ako 10 000
Vypracovanie lokálnej alebo regionálnej nízkouhlíkovej stratégie	26 000	lokálna nízkouhlíková stratégia obce alebo regiónu pozostávajúceho z viacerých obcí s celkovým počtom obyvateľov 10 000 a viac, ale menej ako 30 000
Vypracovanie lokálnej alebo regionálnej nízkouhlíkovej stratégie	46 500	lokálna nízkouhlíková stratégia obce alebo regiónu pozostávajúceho z viacerých obcí s celkovým počtom obyvateľov 30 000 a viac, ale menej ako 80 000
Vypracovanie lokálnej alebo regionálnej nízkouhlíkovej stratégie	100 000	lokálna nízkouhlíková stratégia obce alebo regiónu pozostávajúceho z viacerých obcí s celkovým počtom obyvateľov 80 000 a viac
Vypracovanie regionálnej nízkouhlíkovej stratégie	300 000	regionálna nízkouhlíková stratégia pre územie samosprávneho kraja

Organizačné a finančné zabezpečenie

Celkovo prípravu Stratégie bude zastrešovať Referát energetiky Úradu KSK, ktorý je zároveň zodpovedný za zabezpečenie komunikácie s relevantnými partnermi. Za prípravu Stratégie a za jej odbornú stránku bude zodpovedať externá organizácia, ktorá bude známa po uskutočnení verejnej súťaže v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní.

Finančná spoluúčasť žiadateľa o NFP predstavuje čiastku 5 % z celkových oprávnených výdavkov projektu. V súlade s uvedenou tabuľkou Referenčných hodnôt pre celkové oprávnené výdavky projektu bude KSK žiadať NFP vo výške 285 000 eur, z čoho vyplýva výška celkových oprávnených výdavkov projektu – 300 000,00 eur. 5%-né spolufinancovanie zo strany KSK v tomto prípade predstavuje sumu 15 000,00 eur.

Požadované finančné prostriedky - rekapitulácia

Celkové oprávnené náklady na projekt: 300 000,00 Eur

Požadovaný NFP: 285 000,00 Eur (95%)

Vlastné zdroje KSK: 15 000,00 Eur (5%)

Uvedené sumy sú vrátane DPH, nakoľko KSK nie je platcom DPH.

Prílohy:

1. Obsahová štruktúra stratégie (*podľa Prílohy č. 2 Príručky pre žiadateľov výzvy s kódom OPKZP-PO4-SC441-2018-39.*)

V Košiciach, 8. júna 2018

Vyhotovil: RNDr. Milan Husár